

Barn och skolnämndens arbetsutskott

§31

Dnr BSN 2024-195

Utökning av kommunövergripande resursklass åk 7-9 Beslut

Barn- och skolnämndens arbetsutskott föreslår:

1. Barn- och skolnämnden beslutar att utöka antal platser i resursklass för elever i årskurs 7–9 på Långsjöskolan i Rimbo från 10 platser enligt tidigare beslut, till 20 platser.
2. Barn- och skolnämnden beslutar att utökningen gäller från och med höstterminens start 2024.

Sammanfattning av ärendet

Barn- och skolnämnden har genom tidigare beslut inrättat särskilda undervisningsgrupper, så kallade resursklasser för elever med neuropsykiatrisk funktionsnedsättning (NPF) och/eller andra pedagogiska utmaningar i skolsituationen. I nuläget omfattare resursklasserna 40 platser varav, 10 platser för elever i årskurs 7–9. Barn- och utbildningsförvaltningen ser ett behov av att utöka antalet platser för åldersgruppen. Utökningen avser ytterligare 10 platser vid Långsjöskolan. Det råder ett stort och varaktigt behov av platser för elevgruppen. Genom utökningen skapas möjligheter för fler elever att få en skolgång som ger dem bättre förutsättningar att nå kunskapsmålen och lyckas i sin skolgång.

Beslutsunderlag

Tjänsteutlåtande utökning resursklass

Beslutande sammanträde

Beslutsgång

Ordföranden frågar om barn- och skolnämndens arbetsutskott kan besluta i enlighet med barn- och utbildningskontorets tjänsteutlåtandes förslag, och finner att barn- och skolnämndens arbetsutskott beslutar i enlighet med förslaget.

Beslutet ska skickas till

Avdelningschef grundskola

Avdelningschef verksamhetsstöd

Barn- och elevadministrationen

Enhetschef myndighetsutövning och kansli

Avdelningschef strategiskt kvalitetsarbete, hälsa och lärande

Paragrafen är justerad

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Barn- och utbildningsförvaltningen

Handläggare: Johan Kant
Titel: Avdelningschef grundskolan
E-post: johan.kant@norrtalje.se

Till: Barn- och skolnämndens arbetsutskott

Utökning av antal platser i resursklass

Förslag till beslut

1. Barn- och skolnämnden beslutar att utöka antal platser i resursklass för elever i årskurs 7–9 på Långsjöskolan i Rimbo från 10 platser enligt tidigare beslut, till 20 platser.
2. Barn- och skolnämnden beslutar att utökningen gäller från och med höstterminens start 2024.

Sammanfattning av tjänsteutlåtandet

Barn- och skolnämnden har genom tidigare beslut inrättat särskilda undervisningsgrupper, så kallade resursklasser för elever med neuropsykiatrisk funktionsnedsättning (NPF) och/eller andra pedagogiska utmaningar i skolsituationen. I nuläget omfattare resursklasserna 40 platser varav, 10 platser för elever i årskurs 7–9. Barn- och utbildningsförvaltningen ser ett behov av att utöka antalet platser för åldersgruppen. Utökningen avser ytterligare 10 platser vid Långsjöskolan. Det råder ett stort och varaktigt behov av platser för elevgruppen. Genom utökningen skapas möjligheter för fler elever att få en skolgång som ger dem bättre förutsättningar att nå kunskapsmålen och lyckas i sin skolgång.

Ärendet

Beskrivning

Antalet elever med NPF i Norrtälje grundskolor är hög. I nuläget försöker varje skola tillgodose varje elevs individuella behov i ordinarie klass vid skolenheten, kombinerat med enskild undervisning. Behovet av såväl fristående som kommunala resursskolor för elevgruppen har dock aktualiserats alltmer under senare år, och från och med läsåret 2023/24 ändrades lagstiftningen och begreppet resursskola infördes i skollagen och det tydliggjordes att även kommuner kan vara huvudmän för skolenheter som begränsar mottagandet till elever i behov av särskilt stöd.

Bakgrund

Barn- och skolnämnden beslutade 2015¹ att upprätta en organisation av särskilda kommunövergripande undervisningsgrupper – ”resursklasser” - inom egenregi från och med höstterminen 2015. Beslutet innebar att det från och med läsåret 2015/16 fanns två mindre undervisningsgrupper för elever i låg- och mellanstadieålder vid Kvisthamraskolan och Långsjöskolan.

I maj 2019² beslutade nämnden att

- flytta befintlig resursklass vid Kvisthamraskolan till Wigulfskolan, och utöka till 20 platser för elever i årskurs 1–6
- flytta befintlig resursklass för 1–6 vid Långsjöskolan till Rånäs skola och utöka till 10 platser.
- Starta en resursskola åk 7–9 på Långsjöskolan med max 10 elever
- Vid behov starta ytterligare resursklass årskurs 7–9 i kommunen.

I juni 2022³ beslutade barn- och skolnämndens ordförande genom delegationsbeslut att avveckla resursklassen vid Rånäs skola och starta en resursklass med 5 platser i årskurs 4–6 vid Långsjöskolan och utöka med 5 platser från 20–25 platser i årskurs 1–6 vid Wigulfskolan.

¹ BSN 2015-84

² BSN 2019-315

³ BSN 2022-341

Sammanfattningsvis finns i nuläget en beslutad organisation om:

- 25 platser för årskurs 1–6 vid Wigulfskolan
- 5 platser för årskurs 4–6 vid Långsjöskolan
- 10 platser för årskurs 7–9 vid Långsjöskolan

Nuläge

Sedan beslutet 2019 har antalet elever som har stora pedagogiska utmaningar eller NPF ökat, och fler elever har behov av att undervisas i ett mindre sammanhang. Behovet av en resursskola i kommunen utreddes under 2021. I utredningen bedömdes det sammanlagda behovet av platser i Norrtälje kommun till drygt 100 platser. I verksamhetsplan 2022 fick barn- och utbildningsförvaltningen i uppdrag att ta fram en finansieringsmodell för resursskola, och i verksamhetsplan 2023 fick förvaltningen i uppdrag att föreslå lämplig lokalisering av en resursskola. Mot bakgrund av den kommande omställningen av grundskoleorganisationen blev uppdraget framskjutet till verksamhetsplan 2024. Inför läsåret 2024/2025 har den fristående huvudmannen Utvecklingspedagogik AB aviserat att de avser att starta en resursskola vid Baldersskolan i Norrtälje och kommer från höstterminen att ta emot elever i de lägre årskurserna.

För närvarande (maj 2024) är totalt 47 elever inskrivna i resursklasserna enligt nedan.

Enhet	Åk 1–3	Åk 4–6	Åk 7–9	1–9
Wigulfskolan	9	16	0	25
Långsjöskolan		2	20	22
Summa	9	18	20	47

Utöver resursklasserna finns cirka 20 elever inskrivna vid resursskolor eller liknande utanför kommunen, framför allt i årskurs 7–9.

Genom att utöka antalet platser med 10 platser från 40 till 50 platser skapas förutsättningar för en stabilare organisation och möjlighet att erbjuda fler elever plats i grupperna. I praktiken har det redan skett en överinskrivning då fler elever har tagits emot än det finns beslutade platser. E orsak är att elever som tagits emot i årskurs 4–6 också behöver kunna fortsätta i resursklass i högstadiet. Genom ett beslut om utökning verkställs inriktningsbeslutet från 2019 om att starta ytterligare en grupp för årskurs 7–9.

Finansiering av resursklasserna

Resursklasserna finansieras genom ett riktat individtillägg per elev utöver ordinarie elevpeng. Tillägget tillsammans med ordinarie elevpeng motsvarar i flertalet fall det förhöjda grundbeloppet för elever i resursskola. Mottagning sker genom en särskild inskrivningsprocess där barn- och utbildningsförvaltningens enhet för myndighetsutövning och kansli ska tillstyrka att elevens behov motiverar placering i resursklass, och fastställer det riktade individtillägget. Utöver tillägget per elev används 3,5 mnkr av statsbidraget för stärkt likvärdighet och kunskapsutveckling 2024 för finansiering av resursklasserna. Den sammanlagda kostnaden per elev beräknas uppgå till ca 300 kr per inskriven elev. Statsbidraget möjliggör en stabilare planering och finansiering, och gör verksamheten mindre sårbar för variation i elevtal.

I barn- och skolnämndens budget 2024 finns ett särskilt anslag för "mindre undervisningsgrupp" grundskola som för 2024 uppgår till cirka 6,5 mnkr. En utökning av antalet elever i resursklasserna innebär i praktiken endast en marginell ökning av kostnaderna för 2024.

Lagkrav

Skollagen 2 kap. 8 b § Kommuners resursfördelning

Skollagen 3 kap 2 § Barnens och elevernas lärande och personliga utveckling

Skollagen 3 kap, 6–12 §§ Särskilt stöd

Koppling till gällande styrdokument

- Läroplan för grundskolan samt för förskolan (Igr 22) förespråkar:
Enligt rätten till likvärdig utbildning skall skolans (huvudmannens) resurser stärka varje elevs möjligheter att nå kunskapsmålen och utvecklas så långt som möjligt.
- Barnkonventionen artikel 2

Ekonomiska konsekvenser och riskanalys

Ekonomiska konsekvenser

De elever som är i behov av en plats i resursskola har så omfattande problematik att eleven i de allra flesta fall redan tidigare har beslut om riktat individtillägg i sin ordinarie skola (eller tilläggsbelopp om eleven är inskriven i fristående grundskola). I det fall eleven skrivs in i resursklass kommer eleven i stället för riktat individtillägg att finansieras genom anslaget för mindre undervisningsgrupper. I praktiken kan det sägas bli ett "nollsummespel" för barn- och skolnämnden då kostnaden för riktat individtillägg / tilläggsbelopp i stället minskar när eleven får plats i resursklass eller resursskola.

Kostnaden för riktade individtillägg/tilläggsbelopp och tillägg för mindre undervisningsgrupper i grundskolan har ökat stadigt på senare år. Underskottet uppgick 2023 till -5,6 mnkr (förskoleklass, grundskola och fritidshem).

Elever i grundskolan har rätt till det stöd som eleven behöver för att kunna nå målen för utbildningen, men för att få kontroll på de tillkommande kostnaderna behöver nämnden också ha kontroll över antalet elever som ska kunna erbjudas plats i resursklass eller resursskola, och en finansieringsmodell som tar hänsyn till förändringar i elevtalet. Med ett platsantal som inte är dimensionerat för elevgruppens behov och därmed ständiga överinskrivningar saknas förutsättningar för en ekonomi i balans på längre sikt. Inför mål- och budget 2025–2027 har barn- och utbildningsförvaltningen aviserat behov av förstärkt budget för målgruppen, och en budgetmodell som i större utsträckning tar höjd för förändringar i barn- och elevtal. Om en högre andel elever tas emot i resursklass eller resursskola innebär det att anslaget för mindre undervisningsgrupper och/eller riktat individtillägg behöver förstärkas.

Vid Långsjöskolan finns i dag tillgängliga lokaler och pedagogisk personal för den föreslagna utökningen av platser. Beslutet innebär därmed ingen utökning av lokalkostnaderna vid Långsjöskolan.

En förändring av platsantal kan också innebära ökade kostnader för skolskjuts. Dessa är dock svåra att beräkna då det beror på var eleverna som skrivs in i resursklasserna bor, och vilka förutsättningar för samutnyttjande med befintliga skolskjutsar som finns. Föreliggande beslut förväntas endast innebära en marginell påverkan på skolskjutskostnaderna 2024 då eleverna reser redan i dagsläget.

Konsekvens för eleverna

Flera elever som har behov av undervisning i en mindre grupp får på grund av platsbrist ofta gå kvar i sin ordinarie klass. För att klara undervisningssituationen för eleven anställer rektor ofta en elev- / resursassistent som ska fungera som stöd till eleven/klassen. Dessa resurspersoner saknar ofta pedagogisk utbildning. Samtidigt saknar flertalet av de kommunala grundskoleenheterna ekonomiska förutsättningar att skapa egna mindre undervisningsgrupper med pedagogiskt utbildad personal på den egna skolenheten. Det medför att eleverna i målgruppen visserligen är "inkluderade" i sin ordinarie skola, men får inte likvärdiga förutsättningar att ta till sig undervisningen. De utsätts ofta för misslyckanden och svårigheter att passa in i det sociala sammanhanget. I resursklass får de bättre förutsättningar att lyckas med skolgången.

Förvaltningens analys och slutsatser

Rektorerna i de kommunala skolorna signalerar tydligt behovet av fler platser i de kommunövergripande resursklass för att garantera alla elevers rätt till likvärdig utbildning.

Med fler platser i resursklasserna och en samlad hög kompetens inom NPF tillsammans med ett utvecklat nära samarbete med den centrala elevhälsan kommer elevgruppen att få bättre förutsättningar att nå kunskapsmålen. Det innebär också att fler elever kan tas erbjudas plats inom kommungränsen. Utökningen är ett naturligt steg i avvaktan på ett inrättande av en permanent resursskola i kommunen.

Beslut att utöka antalet platser betyder i praktiken att inriktningsbeslutet från 2019 om att inrätta ytterligare en resursklass för elever i årskurs 7–9 nu fastställs. Genom att flertalet elever redan i nuläget har beslut om riktat individtillägg i sin ordinarie skolenhet och att överinskrivning redan skett, medför det på kort sikt inga betydande ekonomiska konsekvenser.

Utifrån aktuell situation och i avvaktan på ett beslut om en kommunal eller fristående resursskola för åldersgruppen föreslås därför att Långsjöskolans resursklass i årskurs 7–9 utökas med 10 platser för att totalt omfatta 20 platser. Det innebär att resursklasserna från höstterminen omfattar sammanlagt 50 platser.

Tidplaner

Ärendet behandlas i barn- och skolnämndens arbetsutskott den 13 maj och vid barn- och skolnämndens sammanträde den 27 maj 2024.

Jenny Nordström
Förvaltningsdirektör
Barn- och utbildningskontoret

Johan Kant
Avdelningschef för grundskolan
Barn- och utbildningskontoret

Beslut skickas till

Avdelningschef grundskola
Avdelningschef verksamhetsstöd
Barn- och elevadministrationen
Enhetschef myndighetsutövning och kansli
Avdelningschef strategiskt kvalitetsarbete, hälsa och lärande